

Økologi, Planter

Læggekartofler til økologisk landbrug

Artiklen beskriver praksis for dispensation til brug af ikke-økologiske læggekartofler og regler for hjemmeproducerede læggekartofler på økologiske- eller omlægningsarealer.

Viden om Opdateret 04. februar 2021

Landbrugsstyrelsen indførte i foråret 2020 en tidsfrist for ansøgninger om dispensation til brug af ikke-økologisk læggemateriale, og en ny praksis for dispensationer, som træder i kraft pr. 1. januar 2021. Fra dette tidspunkt vil der være begrænsede muligheder for at søge dispensation til brug af ikke-økologisk læggemateriale.

Vigtigst er det, at ansøgninger om dispensation til brug af ikke-økologisk læggemateriale skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest 1. marts. Dispensation gives som udgangspunkt ikke herefter. Du kan indsende ansøgning om hjemmeproduceret udsæd efter 1. marts, og der kan, ligeledes undtagelsesvist, ansøges om dispensation efter 1. marts, hvis et parti er kasseret.

Kartoffelsorterne er opdelt i sortsgupper i OrganicXseeds. Denne opdeling gør det lettere for dig at orientere dig om de sorter, der er tilgængelige eller vil blive tilgængelige inden for de forskellige anvendelsesområder.

OrganicXseeds har otte sortsgupper og to kategorier, der afgør muligheden for dispensation

I OrganicXseeds er sorterne opdelt i følgende otte sortsgupper:

- Bagekartoffel
- Chipskartoffel
- Pommes frites kartoffel
- Specialsorter uden for kategori (spisekartofler som f.eks. La Ratte, King Edward, Violetta (Blaue Elise))
- Spisekartoffel tidlig
- Spisekartoffel middeltidlig
- Spisekartoffel sen
- Stivelseskartoffel

I OrganicXseeds kan du se, hvilke muligheder der er for dispensation for hver enkelt sortsguppe: Kategori 1 eller Individuel dispensation.

Kategori 1 betyder, at det som udgangspunkt ikke er muligt at opnå dispensation. Det kræver ekstraordinære omstændigheder at opnå en dispensation.

Individuel dispensation betyder, at du har mulighed for at søge dispensation. I dette tilfælde skal du redegøre for, hvorfor du har behov for at anvende ikke-økologiske sorter, herunder hvorfor du ikke kan anvende de tilgængelige økologiske sorter på netop din bedrift.

Din redegørelse kan f.eks. indeholde information om dyrknings- og kvalitetsegenskaber af væsentlig betydning for din bedrift, specifikke problemer med skadegørere eller jordbårne sygdomme eller oplysninger om sortens eventuelle specielle egenskaber i forhold til f.eks. vækst,

Muligheder for dispensation til ikke-økologisk læggemateriale begrænses fra 2022 for sortsgupper i kategori 1

Fra 2022 giver Landbrugsstyrelsen som udgangspunkt ikke dispensation til brug af ikke-økologisk læggemateriale, hvis der findes andre tilgængelige sorter under arten. Det er en ændring i forhold til tidligere udsendte nyhed, at der først fra 2022 vil være sortsgupper i kategori 1. Til eksempel kan nævnes spisekartofler, som fremgår under flere sortsgupper, hvorfor det netop her er vigtigt at forholde sig til "sorter under arten" og ikke kun sortgruppen.

De fleste gængse sorter af almindelige brugskartofler, som f.eks. spisekartofler og bagekartofler, vil fremstå som "Kategori 1" i OrganicXseeds, hvilket betyder, at det som udgangspunkt ikke er muligt at opnå dispensation. Det vil stadig være muligt at opnå individuel dispensation til specialsorter, der ikke fremstår som "Kategori 1".

Der kan som udgangspunkt kun opnås tilladelse til ikke-økologisk læggemateriale til brugskartofler i forbindelse med test i små markforsøg, i forbindelse med sortsbevaring eller, hvis hele eller dele af produktionen af læggemateriale er gået tabt. Sidstnævnte skal kunne dokumenteres med billedokumentation, eller i tilfælde af indkøbt læggemateriale, en afsyningskontrol fra Landbrugsstyrelsen. Husk også her at ansøge om dispensation, inden du indkøber læggemateriale.

Ansøgning om individuel tilladelse til læggemateriale af chips-, pommes frites og stivelseskartofler

Du skal ansøge om individuel dispensation til brug af ikke-økologisk læggemateriale for chips-, pommes frites og stivelseskartofler frem til 2025. Fra 2025 vil det kun være muligt at opnå dispensation, hvis der ikke findes alternative tilgængelige sorter inden for samme sortsgruppe. Hvis alt økologisk læggemateriale, i en given sortsgruppe, er udsolgt jf. OrganicXseeds, vil det være muligt at søge om individuel tilladelse til at anvende ikke-økologisk, ubehandlet læggemateriale inden for den specifikke sortsgruppe.

Varslingsliste: Der gives ikke dispensation til samme sort i mere end 2 år i træk

Der kan ikke opnås dispensation til at anvende samme ikke-økologiske sort flere år i træk. Hvis en avler har fået dispensation til at anvende en ikke-økologisk sort, vil sorten blive sat på en [varslingsliste for ikke-økologisk læggemateriale](#) på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. På listen kan du se, hvornår dispensationsmuligheden for sorten udløber. I praksis betyder det, at hvis sorten f.eks. blev ansøgt i 2020, bliver den sat på varslingslisten i 2021, og i 2022 er det ikke muligt at få dispensation til sorten.

Landbrugsstyrelsen har i januar 2021 offentliggjort varslingslisten for ikke-økologiske læggekartofler. Varslingslisten 2020 er en liste over sortsgupperne af spisekartoffel, som i 2022 overgår til en karensliste. Det betyder, at der i 2022 ikke længere vil kunne opnås dispensation til at anvende de anførte sorter til ikke-økologisk læggemateriale. Det vil sige, at 2021 er det sidste år, hvor det er muligt at opnå dispensation, medmindre der er tale om kasserede partier.

Varslingslisten indeholder også oplysninger om alle de sortsgupper, der frem mod 2025 vil overgå til karenslisten. Disse sortsgupper overgår ikke til karensliste i 2022, men er blot en oversigt over sorter, hvor der er opnået dispensation i 2020. På denne måde er det muligt at følge udviklingen og planlægge hvilke sorter, der skal opformeres som økologisk læggemateriale.

Fortsat mulighed for hjemmeproduceret læggemateriale og afprøvning af nye sorter

Du vil fortsat kunne indkøbe ikke-økologisk læggemateriale til opformering af økologisk læggemateriale til næste års brug, dog udelukkende til egen avl.

Husk, at ansøge om dispensation inden du indkøber ikke-økologisk læggemateriale. Husk også, at anvendelsen af ikke-økologisk læggemateriale til opformering skal anmeldes til Landbrugsstyrelsen. Vær opmærksom på, at det indkøbte ikke-økologiske opformeringsmateriale udelukkende kan anvendes til produktion af læggemateriale til næste års egen økologiske produktion. Du kan derfor ikke anvende det som økologisk foder eller til konsum.

Hvis du ønsker at teste kvaliteten af nye sorter under danske forhold, kan du indkøbe dem som ikke-økologiske, så længe du ikke sælger de producerede kartofler som økologiske. Husk igen, at ansøge om dispensation, inden du indkøber læggemateriale.

Det er muligt at dyrke læggekartofler til økologisk produktion på arealer under omlægning til økologi. Kravene er, at kartoflerne lægges efter omlægningsdatoen på marken, og at de efter høst kun bruges til læggemateriale. Til anden brug end læggekartofler vil de have status af ikke-økologisk. Det er endnu uafklaret, hvordan reglerne bliver fra 2022.

Økologiske kartofler til konsum skal altid dyrkes på et areal, som har været i økologisk drift i mindst 2 år, inden de økologiske kartofler sættes.

Det er muligt at bruge ikke-økologisk ubejdset læggemateriale til produktion af eget læggemateriale, men kun i den mængde, der svarer til det areal, hvor det hjemmeproducerede materiale (egen opformering) skal bruges næste år.

Det er en forudsætning, at der indsendes en anmeldelse til Landbrugsstyrelsen inden etablering. Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om det forventede areal næste år, den samlede mængde og en beregning af, hvor stort areal der dyrkes læggekartofler på i dette år. Du kan sende en ansøgning i OrganicXseeds eller på blanketten "Anmeldelse af brug af ikke-økologiske frø, udsæd og vegetativt formeringsmateriale til produktion af hjemmeproduceret udsæd" som, sammen med en vejledning til udfyldelse, findes på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Sorts-/licensafgift

Danske sortsejere vil i november måned på vegne af alle sortsrepræsentanter sende et skema til udregning af licensafgift for anvendelse af hjemmeproducerede læggekartofler. Licensafgiftens størrelse kan findes på Danske Sortsejeres hjemmeside.

Afsætningsvirksomheder skal melde sorter ind i OrganicXseeds

Virksomheder, der afsætter økologiske læggekartofler, skal melde sorter og tilgængelighed ind i OrganicXseeds med angivelse af, hvilken sortsgruppe sorten tilhører. Virksomhederne er forpligtet til at holde disse oplysninger opdateret. Kvalitetsvurderingen og egnetheden af de sorter, der udbydes i OrganicXseeds, reguleres som udgangspunkt via kvalitetskriterierne i [Bekendtgørelse om læggekartofler og avl af konsumkartofler](#) og baseres på kontrakten mellem udbyder og avler.

Hvis kvaliteten af det læggemateriale, der udbydes i OrganicXseeds, ikke er tilstrækkelig, kan dette påklages til Landbrugsstyrelsen. Hvis der er tvivl om kvaliteten af det udbudte læggemateriale i OrganicXseeds, kan der rekvireres et syn ved Landbrugsstyrelsen mod gebyr. Dette vil som udgangspunkt kun være muligt ved det sidste parti økologisk læggemateriale inden for en given sortsgruppe.

Søgeresultat

Menu

Søgning efter **Afgørde: Kartoffel**

Sortsgruppen	Tilbud	Klassificering
→ Spisekartofler tidlige	26	Kategori 1
→ Spisekartofler middeltidlige	7	Kategori 1
→ Spisekartofler sene	13	Kategori 1
→ Bagekartofler	4	Kategori 1
→ Chipskartofler	0	Individuel tilladelse
→ Pommes frites	0	Individuel tilladelse
→ Stivelseskartofler	0	Individuel tilladelse
→ Specialsorter	2	Kategori 1

Vis også ikke-tilgængelige tilbud

Skærmbillede fra OrganicXseeds, der viser en søgning på kartofler.

Ansøgning om dispensation til brug af ikke-økologisk læggemateriale

Du skal som udgangspunkt altid ansøge om dispensation via OrganicXseeds. Hvis det ikke er muligt at søge i OrganicXseeds – f.eks. hvis du ikke har modtaget dit økologiautorisationsnummer, ikke kan få lov til at logge ind eller du ønsker at ansøge om en art, der ikke findes i OrganicXseeds. I disse tilfælde kan du kontakte Landbrugsstyrelsen eller anvende denne blanket:

Blanket til ansøgning om individuel tilladelse til brug af ikke-økologisk frø, læggemateriale eller vegetativt formeringsmateriale uden om OrganicXseeds (kan kun anvendes i særlige tilfælde)

Links:

[OrganicXseeds](#)

[Se den faglige meddelelse fra Landbrugsstyrelsen](#)

[Se den faglige meddelelse vedr. varslingslisten](#)

[Find varslingsliste for ikke-økologisk læggemateriale](#)

Du vil senere kunne læse om de nye retningslinjer i Økologivejledningen.

[Find den seneste udgave af Økologivejledningen](#)

Emneord

Læggekartofler

Regler

Økologi

Publiceret: 07. december 2020

Opdateret: 04. februar 2021

Vil du vide mere?

Birgit Ingvorsen

Landskonsulent

SEGES

bii@seges.dk

+45 8740 5493

Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent

SEGES

tmp@seges.dk

+45 8740 5492

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Tlf. 87 40 50 00

Agro Food Park 15

Fax. 87 40 50 10

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

